

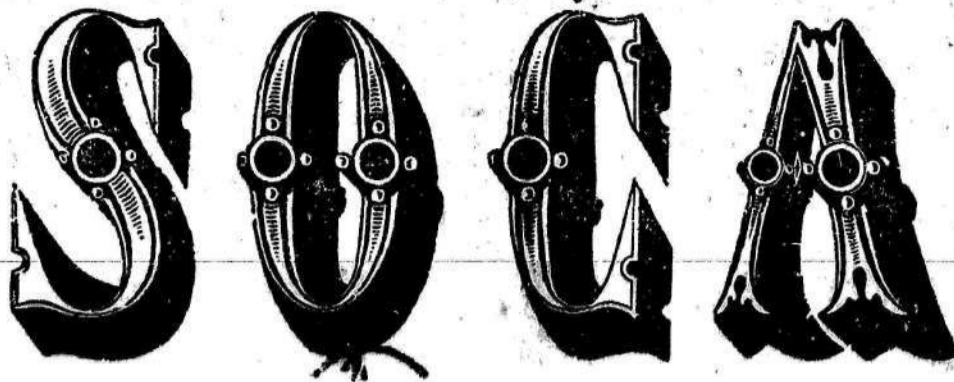
„Soča“ izhaja vsak četrtrek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dompošljana:

Vse leta f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 2 „

Za več črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimožnim se naročnina zniža, ako se oglasa pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Blagostanje prvi je vir narodne časti in neodvisnosti.

II.

Omenili smo v zadnjem članku, kako bi morali kmetje skrbeti za svoje lastno blagostanje in za svoj napredek. Danes pa hočemo tudi drugim stanovom odmeriti delovanje gledé na gnotne koristi naroda. — Na deželi so v prvi vrsti poklicani duhovni in učitelji, da širijo poduk, da ljudstvo navduševajo za vse lepo in dobro; a žalibože nam je naša majka dosedaj narodila še prav malo Vertovcev, in sploh se naša inteligencija še premalo zмени za gnotni, skupni napredek in dostikrat inteligentnim krogom na deželi še prav nič, če se kmet preveč seznanj z napredkom nove dobe.

Inteligentni krogi bi morali v prvi vrsti širiti kmetijski poduk in uplivati na to, da se osnovajo povsod družbe, ki bi se skupnim denarom naročevale si potrebnega kmetijskega orodja, katero bi potem rabili vsi družabniki po vrsti in društvo bi tako orodja, kakor so mlaticnice, novošegni plugi, tiskalnice itd. posojevalo tudi nedružabnikom proti odškodnini; kajti naš mali posestnik nima zadostnega premoženja, da bi si sam priskrbel dražega orodja in mašin. V tem obziru so uže nekaj začela delati vinorejska društva na Goriškem, in nadejati se je, da se bodo taka društva po vsem Slovenskem razširila ter postala prava šola za naše vinorejce. Mi si pa takega društva ne moremo misliti, če nijma lastnih vinogradov, lastne pravilno sezidane kleti in vsakovrstnega orodja, primerne sedajnemu napredku. Kadar bodo enkrat taka društva izdelavala mnogo dobrih vin, kakoršen je na pr. slapenski Rizling, po tem se bode tudi začela kupčija z našimi vinskimi pridelki v daljne kraje, posebno pa na Nemško, Rusko, Angleško. Prvi začetek v tem obziru je sicer težak, toda kedar enkrat naša vina zadobe nekoliko kredita v inostranskem, potem se bode ta kupčija hitro in dobro razvijala in zadovoljni bodo tisti, ki so se prvi poprijeli napredka v vinoreji. Proti koncu bomo razvili idejo, na kak način se bodo dala spraviti v trgovstvo naša vina in drugi dobri pridelki slovenskih pokrajev.

Kakor vinorejska društva, priporočajo se tudi planinska društva, po izgledu onega v Polubinu, kar smo uže omenili v I. članku, in za pogozdovanje naših golih hribov bi se morali tudi naši gospodje na deželi kaj več brigati ter osnovati društva, ki bi pospeševala z denarom in podukom zasajanje dreves, kate-

rih je lahko dobiti zastoj od vlade. O načinu, kako bi se osnovala taka društva, bomo morda o svojem času pregovorili besedo.

Toliko naj zadostuje glede kmetijstva. Ker se pa naše prebivalstvo povsod ne more preživeti se samim kmetijstvom, treba je, da se kaj stori tudi za povzdigo naše domače obrtnije. V nekaterih slov. krajih so dobri kovači, žebjarji in sploh taki rokodelci, ki se pečajo z izdelki iz surovega železa; v drugih krajih se zopet nahajajo ljudje, ki delajo lesene posode itd. Povsod, kder je kaka taka obrtnija, je silno potrebno, da se razvija in povzdiguje na boljšo stopinjo; v takih obrtnih krajih je potrebna mala obrtnijska šola, v kateri se učenci seznanijo z risanjem, z raznimi izdelki drugih dežel in z drugimi za stroko potrebnimi vedami. Potrebno pa je tudi, da se v takih krajih osnujejo zadrage, kakoršne so na priliko v Švici, na Nemškem in celo na Ruskem; vsi rokodelci enega ali večih bližnjih krajev in iste rokodeljske stroke naj bi bili udje take zadrage, kateri bi bilo na čelu ravnateljstvo sestavljeno iz takih mož, ki znajo razdeliti delo ter poznajo svetovne potrebe in bi stopili v zvezo z velikimi trgovci v Trstu in drugod. Take zadrage bi pri nas nadomestovale fabrike in po njih bi vsa domača obrtnija ostala v domačih rokah, kajti v skupnosti je moč in dobro razdeljeno delo za eno in isto svrlo je največi gnotni napredek. Če bomo pa mi Slovenci zanemarjali domačo obrtnijo, bodo pa k nam prihajali tuji, fabrikanti, katerih je uže tako preveč v naših pokrajinah in oni se bodo bogatili od naših žuljev. Obrtnijske zadrage so tako potrebne, da jih celo želé in ustanavljajo narodi, mej katerimi je obrtnija na najviši stopinji in to gledé na svobodnjaški princip, da delo je prvi kapital in da torej delavec ima prvo pravico do užitka zaslužkov, mej tem ko ima kapital le v drugi vrsti pravico do manjše odškodnine po odstotkih. Princip zadrug se posebno priporoča nam Slovincem, ki imamo prav malo kapitala in posamezni ne moremo započenjati nič večega in gnotno koristnega.

A take zadrage in tudi društva za povzdigo kmetijstva in obrtnij ne bodo mogle uspešno delovati in razvijati se, če jim ne pridejo na pomoč tudi domači denarni zavodi in pa domača trgovska društva. Zatorej moramo skrbeti, skoro bi rekli, v prvi vrsti za dober temelj narodnemu zidališču. Kedo danes pri nas živo ne čuti potrebe posojilnic za male svote, takih denarnih zavodov, kder kmet, rokodelc in mali trgovec lahko za vsako potrebo dobé en par stotakov na posodo, brez velike zamude časa, brez mnogih pisarij, vknjižeb,

stroškov in za primerno nizke obresti? Posebno pa je potreben kredit proti solidarni osebni garanciji malemu obrtniku in malemu trgovcu.

Po Slovenskem so se uže osnovale nekatere posojilnice; naj več jih imajo naši bratje na južnem Štajerskem; vsi ti zavodi dobro poslujejo in mnogo koristijo dotičnim okrajem. Tudi mi smo uže pred leti sprožili tako idejo in uže storili prve korake za ustanovitev ljudske banke, a naše započetje razbilo se je na školji italijanske zavisti in nečimernosti.

A mi Slovenci na Goriškem lahko popolnoma preziramo v tej zadevi naše Italijane, nij treba nam snovati takega društva za vso deželo, ampak osnujemo si lahko tak zavod za vse Slovence na Goriškem, ali pa tudi več takih posojilnic, tako na priliko eno v Gorici, eno v Tolminu in eno v Sežani. Take okrajne posojilnice naj bi se osnovale po izgledu onih Štajerskih, da se namreč združi nekoliko deležnikov, ki vplačajo toliko za ustanovitev glavnice in po tem ostanejo udje z neomejenim poroštvom, ali pa naj se, kar bi bilo za obrtnike še boljše, ustanovijo take hranilnice, v katere je dolžan vsak ud vplačati vsa teden, ali mesec neko malo svoto skozi več let in uživa po tem pri tej hranilnici vlogam primerni kredit.

Če bomo videli, da se hočejo rodoljubje v kakem okraji lotiti takega koristnega dela, priobčimo pravila oboje baže društev v našem listu.

Zeliti je torej, da začenjajo rodoljubje v mestu in po deželi resno pretresati to stvar; kakih 5 energičnih, delalnih mož naj se postavi na čelo in reč bo šla brez posebnih težav bodisi v Gorici, bodisi v Tolminu ali v Sežani. Glavni steber narodnega dela na gnotnem polju pa bi bil zavod, ki bi imel namen pospeševati narodno obrtnijo in trgovino. Tak zavod bi imel nalogo prebavati vse ono, kar so napravili manjši zavodi po deželi, namreč vinorejska, obrtnijska, planinska in druga društva. To društvo usnovalo naj bi se v središču jugoslovanske trgovine, v Trstu in njegov delokrog naj bi objemal vse, kar zahtevajo narodne potrebe, trgoval naj bi z vsemi pridelki, katere nam daja slovenska in tudi sploh jugoslovanska zemlja in s tistim južnim in prekomorskim blagom, katerega rabi narod; ta zavod naj bi gladil pot našim vinom, sirom in drugim izdelkom v inostranstvo in učil naše vinorejce in obrtnike, kako je treba izdelavati razne surovine, da iz njih napravljen izdelek zamore konkurirati v svetovni trgovini s prav dobrim uspehom.

Tako jugoslovansko trgovsko društvo bi pa moralo raztezati svoje žile po vsem jugoslovanskem svetu in biti zastopano po podružnicah ali narodnih trgov-

LISTEK.

Tolmin

v srednjeveški poeziji.

Tolmin se svojim gradom na prijaznem griču in z „dvorom“ (la corte) pod njim bil je v XII. in XIII. stoletju prevažno posestvo oglejskih patrijarhov. Grofi tolminski so bili vazali patrijarhovi, tako oni Guntram, ki se omenja l. 1188. Zaradi prevažne njegove lege ob gorenjej Soči skušali so goriški grofi večkrat polastiti se tolminskega grada in mnogokrat je bil po več časa v njih rokah. Toda vselej so ga morali zopet patrijarhu izročiti, večidel prisiljeni po cesarske avtoriteti. Zaradi njegove prijazne lege v sredi „goriške Švice“ blizo setoka Idrijce in Soče mudili so se patrijarhi radi v Tolminu in verjetno je, da so nekteri redno poletni v „dvoru“ prebivali. Bianchi sicer to zanikuje, a listina, s katero je patrijarh Gottfried (1182—1195) leta 1194 v Tolminu poterdil mitniško prostost v Ogleju in Kluzi šenpavelskemu opatu Ulrichu I. *), nam to jasno poterjuje.

*) Archiv für kärntnerische Geschichte und Topographie 1866 pg. 186.

Ne bode se nam torej čudno zdelo, če najdemo v umotvorih srednjeveških pesnikov tudi Tolmin omenjen. Med ljudstvom (ne preprostim, nego omikanim) se še vedno veruje, da je slavni Dante Allighieri (1265—1321) nekaj časa v Tolminu prebival in ondi, v takoimenovanej Dantejevej jami en kos svoje nebeske komedije zložil. Naše ljudstvo ne ve nič o tem in jamo imenuje „zalaško“ (od vasi Zalazi). Pač pa pripoveduje, da je nekda prebivala v njej „duga žena“ (t. j. divja žena) zelenih las, ki je učila kmete orati, pripovedovaje jim „dergovit, dergovit je stanovit.“ V omikanih krogih se pa terdi *), da je Dante, iz Italije pregnan, l. 1319 en del svojega „pekla“ v Tolminu zložil. Noči je bajé v tolminskem gradu med vitezi in gospami prebil, dneve pa v jami, ki je po njem ime dobila. V mraku so ga pre videli večkrat v rudečej obleki pred jamo sedeti.

Toda vse to so le pripovedke. Abbate Bianchi **) je dokazal iz listin, da so vsi pisatelji zajemali vest o Dantejevem bivanju v Tolminu iz Giovanna Candida (Commentarj Aquilejesi 1521), ki jo je zopet zajel iz Platine (Le vite dei Pontifici), kateri pa piše, da je

*) (F Coronini), Patriarchengraber von Aquileja str. 144.

**) Jos. Bianchi, Del preteso soggiorno di Dante in Udine ed in Tolmino. Udine 1844.

šel Dante iz Florence v Forum Livii, t. j. Forli, a ne v Forum Julii (Cedad), kakor je Candido to zamenjal.

Jacopo Valvasone di Maniago je bil poslan od beneškega senata kot komisar na Tolminsko, naj bi pregledal te kraje in poročil, kje bi se dale majhne terdnjave napraviti, da bi se dežela laže branila pred turškimi napadi. Prišedši na Tolminsko čutil se je prirodnej lepoti naših gorá in dolin, ter je mislil, da je našel one kraje, katere popisuje Dante:

„Eravamo tutti e tre allotta,
Io come capra ed ei come pastori
Fasciati quinci e quindi dalla grotta“
Purgatorio canto XXVII.

Valvasone je bil tudi v zalaškej jami in zdelo se mu je, da je bral na enem kamnu Dantejevo ime zapisano. In prepričan je bil, da je Dante s patrijarhom Paganom v Tolminu prebival in v njegovem životopisu tega patrijarha piše Valvasoni tako-le: „Col Pagano dimorò con molta soddisfazione Dante per buon tempo, et con lui frequentò sovente la bella contrada di Tolmino, castello situato nei Monti Norici, sopra Cividale dei Friuli da 28 miglia; luogo nei tempi estimolto delettevole, per la bellezza et copia incredibile di fontane: fiumi limpidissimi et sani, per l'aria saluberrima, per l'altezza dei monti, et profundità spaventosa delle valli, per li passi strettissimi et novità del paese; il quale tenendo molto del barbaro,

čih v vseh večih mestih slovenskih in če mogoče tudi jugoslovanskih in skrbeti bi moralo tudi za dobre zveze z vsem inostranskim, — s kratka posredovati bi morale promet mej domačo in tujo zemljo.

Z veseljem moramo konstatirati, da se v Trstu uže sanja tako društvo na popolnoma solidni podlagi in da so v ta namen nekateri slovanski trgovci uže podpisali prav znatne svote ter bodo v kratkem povabljeni s posebnim programom vsi slovenski rodoljubje in kapitalisti, da se s kako svoto vdeležijo tega važnega započeta. Našemu narodu je v boju za svoj obstanek silno literarno in političnem obziru, silno potreba materialnega in gmotnega napredka in reči bi se smelo, da je materialno blagostanje pogoj in temelj književnemu razvitku in politični svobodi ter popolni neodvisnosti našega v duševnihah s ponživečega naroda. In da prav zdaj poudarjamo tako ostro narodni napredek v gmotnem obziru, uzrok je sprava in edinstvo, katera se je soper vrnila na domače ognjišče. Kajti če smo se zedinili, se nismo zato, da bi lenobo pasli, ampak da bi hitreje in uspešneje delali. —

Mi smo v tem članku razvili program, kako bi morali naši izobraženi narodnjaki v mestih in po deželi delati; skoro vsakemu stanu odmerili smo tukaj svoj prostor, svoj delokrog. Bog daj, da bi naši nasveti našli prijazen odmev po vsej Sloveniji ter da bi vsi inteligentni možje našega naroda spoznali in se poprijeli svojega dela za blagor naše domovine. Enerzijska in neustrahljiva delavnost pramagati vse težave in srečen je narod, ki ima dosti poštenih, energičnih in delavnih rodoljubov. Torej začnimo in ne ustrašimo se! —

Dopisi.

Iz Solkana 20. febr. (Izv. dop.) Dne 13. t. m. nam je napravila naša čitalnica zopet prav prijeten večer; vstregla je starim in mladim se zanimivo besedo in veselim plesom. Beseda se sicer ne more vstevati med sijajne, a zabavala nas je v narodnem duhu prav po domače. Pevske točke so bile dobro zbrane in spretno izvršene; posebna hvala gre gospodu pevovodju, kateri je naše pevce z veliko marljivostjo podučeval in jih do te stopinje dovel, da zdaj prav vbrano pojó. Dve deklamaciji in igra „Filosof“, katera pa ni za naš oder posebno srečno izbrana, so nam privabile na oder skoro samo nove moči; in tako je prav: vadimo se drug za drugim, saj je dognana reč, da so take zabave v mnogem obziru jako podučljive in koristne, ker pospešujejo po svoje ljudsko omiko. S posebno pohvalo moramo omenjati gospodičin in gospoda M....., katerih niti huda zima ni ustrašila, da ne bi se naz Sv. Gore potrujali k dotičnim vajam, ter so prav zdatno pripomagali, da se je beseda povoljno vršila. — Solkan je o svojem času uže skoro sloveti začel kot narodno gnezdo; zadnja leta je pa njegov renomé po pravici pojemal, ker je narodno gibanje še precej ponehalo in otrpnelo. Skrbimo tedaj in delajmo, da se zopet obudi! Moči se uže najdejo in prilike tudi ne manjka. Posebno lepo priliko bomo pa imeli v pomladi o slovesnem odkritju Doljakove podohe. Saj je bil on duša poprejšnjega živahnega gibanja; — naj bi nas pri tej priliki vnel in navdal duh

accompagnia perciò con l'orrore del sito una graziosa vista di campagne, di rivi, et di terre grasse et ben coltivate. In questo sito si mirabile, che par nato per speculazione dei filosofi e poeti, si tiene, che Dante scrivesse a compiacenza di Pagano alcune parti delle sue Cantiche, per aver li luoghi descritti in esse molta corrispondenza con questi: et a questa credenza consente uno scoglio posto sopra il fiume Tolmina; chiamato fin' al di d'oggi Sedia di Dante, nel qual luogo la fama di mano in mano ha conservato memoria, ch'egli scrivesse anche della ratura dei Pesci**).

Kot glavni dokaz se navaja torej podobnost toliminskih krajev z onimi, katere je Dante popisal. A koliko krajev se prilaga Dantejevemu popisu? — O tukaj omenjenem Dantejevemu kamnu se nikjer drugod nič ne omenja, vsaj dan danes nij več sledu o njem. Smešna pa je terditev o ljudske tradiciji, da bi bil Dante tudi o ribah pisal.

Tako se je izcimila povest o Dantejevem bivanju v Tolminu. Naslednji pisatelji so jo odpisovali in počasi se je razširila kolikor toliko tudi med ljudstvo. Celo iz Boccacievega pisma Petrarku, v katerem pravi, da je Dante obiskal na svojem potovanju tudi „antra julia Pariseor“, hoteli so sklepati, da je bil Dante zares v julskih Alpah. A ta „antra“ nij kaka jama, nego razumeti se mora pod tem neko šolo v Parizu!

Bianchi je z veliko zgovernostjo dokazal, da Pagano nij bil l. 1319 v Tolminu in da tudi Dante nij mogel ondi prebivati. Pri tej priložnosti pa govori precej zaničevalno o „tolminskih barbarih.“

*) Bianchi o. c. pg. 167—168.

nepozabljivega moža, da zopet svetu pokažemo, da smo Solkanci vrli, vzbujeni narodnjaki!

Lepo, narodno cerkveno petje bi v tem obziru tudi izdatno pomagalo in vnelo. Naš gospod nadučitelj je tudi mož za to, tako petje gojiti. A treba, da tudi drugi mercdajni možje naše pevce izpodbujaajo in podpirajo in pred vsem je to naloga čast. duhovenstva. Obžalovaje pa moramo izpovedati, da se, kakor vse kaže, naš gosp. župnik malo zmeni za lepo, vbrano cerkveno petje; vsaj proti pevci se tako véde, da se nam ta sodba vsiljuje. Odpravljaje stare, nedolžne navade, vzbuja v pevcih opravičeno mrzenje do cerkvenega petja. Uže lani so naši pevci zaradi tega „strike“ delali — da je nekoliko časa petje v cerkvi popolnoma utihnilo. Zdaj se je zopet bati, da se bo ista nevéščnost ponavljala. Ali ne bi bilo dostojnejše, da bi č. gosp. župnik o svečanosti par voščenk žrtvovali? Saj našim fantom ni toliko za vrednost, kolikor za staro, častitljivo navado.

Iz Trsta 20. febr. (Izv. dop.) Z veseljem smo te dni slišali, da se sadanje društvo „Edinost“ in njegov organ enacega imena mislita resno lotiti tistega težkega dela, katerega izvršitev bi najbolj koristila terzaški okolici. Najprva in poglobitna njena potreba je po mojem menjenju ta, da se premišluje in pomenkuje s posebnim prizadetjem, kako da se tudi okoličani, ki so pač bistre glavice, in niso bili nikdar za „dolce far niente“, ampak delali so od nekaj prav radi in neutrudljivo, bi spravili scasoma k trgovini in obertnji v mesto, kjer se bogatijo in mastijo samo lahoni in tujci, mej tem ko se zdaj tam nekateri izmej onih le s takim opravili pečajo, ki jim malo dobička veržejo — se zidarijo, s kamenarstvom, se strežbo pri zidarenju in s tovarništvom za majhno in neznatno dnino. Okolica jim je vže pretésna in presiromašna, da bi jim dajala to, česar potrebujejo (čevravno tajiti se ne more, da bi si vendar tudi v njej nekaj bolj pomagati vtegnili, posebno z vertnarjo in s pridno sadjorejo, kateri se zdaj tam sploh zanemarijen.) Da se jim pa sadanja žalostna njih osoda tako na bolje obrne, kakor se je omenilo, pripravljati se mora mladina za gori opomnjena opravila le s pomočkom dobrih in primernih šol, ki bi jo vtegnile za nje sposobne storiti, kakor storijo meščanske tukaj in na drugih krajih, iz katerih prihaja pa sem, da si pomaga bolj, kakor si pomagajo tukajšnji okoličani, ki so si takó rekoč tuji v svoji lastni domaciji!

Ako je resnično, da imenovano društvo in njegov organ se bosta posebno za to krepko poganjala, mogoče bo gotovo, da se tudi okoličani po malem povisajo in si opomorejo. Tako si bosta pa veliko zaslugo pridobila, ako jima gré po sreči, da kaj dobrega za stran tega opravita. Kar se tiče drugih reči, one so skoraj le postranske, in pa po žalostnih razmerah, katerih neugodnost prihaja deloma od prevelike mlačnosti istih okoličanov, deloma od osornosti in sploh od znanega značaja sadanjih terzaških gospodarjev (!), tudi nedosežne.

Iz Cerknega 20. feb. (Izv. dop.) Znano je, da naš okraj le o dobri letini shaja z domačim pridelkom; kakor hitro pa sadje in kuhinja ne doneseta, je gotovo pomanjkanje živeža, kajti v najboljši letini

Drugače pa je z drugim veljavnim pesnikom nemškega rodu. Czörnig (Görz und Gradisca I. pg. 287) terdi, da je Hartmann von der Aue kot gost bival na patrijarškem gradu Soffumberg ali Scharffenberg nad Cedadom za časa patrijarhov Gottfrieda (1182—1195) in Pilgrima II. (1195—1204.) Njim naslednik je bil patrijarh Wolfzer (Volcherus, (1204—1218). Glede Griona *) terdi Czörnig (o. c. pg. 282—289), da je ta patrijarh zložil znano didaktično pesen Fridank in napiše tako še celo poglavje o Wolfgerovem življenju, ki se da iz Fridanka posneti. Ali Fridank nij nikakor delo enega samega moža, nego zbirka raznih mož, ki je še le v teku časa nastala in v celoto zrastla. Tako se ne more Fridank Wolfgerju pripisovati. Ravno tako tudi ona uganka, ki bi imela pisateljevo ime skrivati, (primeri Czörnig pg. 284), ne pomeni Wolfgerja, nego „alea“, t. j. kocko. To je tem lože uganiti, ker je pod uganko kocka narisana **). Tako odpade vse ono, s čemer je hotel Czörnig Wolfgerjev životopis obogateti in zgodovinsko resnično ostane le ono, kar je bilo do zdaj iz drugih virov znano.

Hartmann von Aue, nemški „Minnesänger“, je bil služabnik gospodov pl. Aue v Breisgau-u. Živel je v drugej polovici XII. stoletja in umerl pred 1220. Udeležil se je tudi ene križanske vojske, ali pod Friderikom I. 1189—91, ali še verjetneje pozneje 1197—98. Družega nij o njem znanega ***).

Hartmann je predelal tudi dva romana. Erec in *) Grion v Zacheru Zeitschrift für deutsche philologische Bildung 2. Bd. Halle 1870.

**) Primeri Schönbachov sestavek v Zeitschrift f. oester. Gymn. 1873.

***) Gervinus, Geschichte der deutschen Dichtung I. 548

se pridela žita komaj za pol leta preživeti. Le malo let je tako rodovitnih, da ne bi bilo treba iz družih krajev k nam nič živeža dovažati. Denarni dohodek pri nas je ves v živinoreji in deloma v sadjoreji; a še ta je zelo majhen, ker živino—i sadjereja sta še prav na taki stopinji, kot ste bili pred sto leti. Nedavno sem čul nekoga besedovati: „To tele moram vzeti za rejo, ker je tako dober kup“—bilo je namreč majheno i slabotno. Kako govedo bo dorastlo iz take zanikernosti? I prihodnje pleme—kakošno bo de iz take živali? — Take in enake nazore imajo tukajšnji kmetovalci v vseh kmetijskih strokah. Za vsak napredek so zelo terdovratni in vsaka nova znajdba jim se zdi ničeva i neumna. Ker se jim pa po njih starem kupitu malokaj več posrečuje, pa sumničijo, da jim Bog neče dati, češ, da nejsjo vredni.— Le dobro, da so naši ljudje tudi v razvadi lastne potrebe tako daleč za drugimi zaostali; inče bi bila pri nas uže davno večja revščina, kakor kder —si—bodi v naši deželi.

Čudno i nečudno, da je pri nas vse neprimerno draže nego po družih krajih; n. p. pšenica je letos od poslednjega pridelka ves čas po 3 gl. 20 kr. mernik *), ajda 2 gl., turšica 2 gl. 16 kr. in vse je v razmeri teh cen. To pa nej slabo le za kmete, ker si morajo več žita kupovati, nego ga prodajo **), marveč slabše je še za one, ki morajo tako rekoč zgol z denarom živeti—tuki imajo zmiraj slabo letino, kajti najslabše blago morajo vedno draže plačevati, nego jo po družih krajih najboljšje; postavim funt najslabše kave veja 80 kr. boljše goldinar, sladkorja 40 kr. olja, kakoršno „se šteje dobro“—za salato 80 kr., petroleja 17 kr., kruha 14 kr., vino belo 40, černo 48 kr. bokal i. t. d. Čudno pa resnično, da se pur funtov masla ali mleka le s posebno prijaznostjo dobi, pa gotovo tako drago, kot v Trstu, ker vsakdo ga hoče le skupaj 15 ali več funtov prodati; prodajalnice na drobno pa nej.

Tukaj pač manjka konkurenta, ki bi zamogel iz zaloge i tvornic naenkrat dosti blaga vzeti in za majhen—gotov (bil bi pa tudi gost) dobiček prodajati. Zdaj pa vsakdo, ki kolikaj zmore, rajše gre sam v mesto si živeža nakupiti

Konečno naj še omenim, kako hitro je tukaj do take draginje prišlo. Pred 5. leti še se je dobilo stanovanje od 24 do 40 gld; takrat se je dobila hrana (košta) za 10—12 gl. na mesec; zdaj pravijo gostilničarji, da jo za 20—25 gl. težko dajajo. Kake razmere so to se živežem, i hrano v mestih? Po temtakem nej čudo, ko se uradniki boje biti v Cerkno poslani—kot Rusi v Sibirijo.

Iz Ljubljane, 21. febr. (Izv. dop.) „Kedaj se ta vstanek pomiri — sam Bog zna!“ piše mi jeden znanec, koji tudi po svojih močeh i zmožnostih sodeluje na jugoslovanskem bojišči. I res, kakor sedaj vse kaže, niti govora nij o miru: ustaške čete se vedno bolj množe, Italjani dohajajo v prav obilnem številu v Hercegovino; tudi od tukaj je vam znani francoski kapitan Barbieux odpeljal seboj nekaj slovenskih junakov i boriteljev, da prineso tudi oni žrtvo na jugoslovanski oltar; „koi bi Crnogorec mogao slušati gje puška puca i gje se krv proljeva na pepeljaku

*) Pri nas imamo sploh še staro mero i vago:

**) Prodajo h večemu o dobri letini kak mernik pšenice.

Iwein. Kratki zapopadek pervega je tale: Kralj Artus je bival o velikej noči v Karadiganu s krasnim spremstvom. Tu je sklenil kralj belega jelena uloviti, za kar je smel srečni lovec najlepšo damo na dvoru poljubiti. Za lovci je šla tudi Artova žena Genevra, ki je med potem Erec srečala in ga prosila naj jo spremlja. Na tem potovanju najde Erec ubogo deklenco Enido, jo vzame za ženo in pozabi v zakonskej sreči na svoja viteška opravila, tako da zgubi vso čast in slavo. Dolžili so njegovo ženo in ta ga je začela grajati. Sedaj se vzdigne Erec čudnih dogodkov iskat in prisili tudi ženo z njim jezdit, a jej prepove govoriti. Vselej, kedar se je na poti možu kaka nesreča pretela, opomnila ga je Enida za časa, ali on jo je kaznoval, ker je govorila. V nekem boju je bil hudo ranjen in je omedlel zarad tega. Enida je mislila, da je mertev in se je hotela tudi vsmeriti. Ali mimogredoči grof jej to zabrani, jo vzame v svoj grad in jo prisili roko podati mu. Ali še o pravem času se prebudi Erec, katerega je bil grof tudi seboj vzel, osvobodi ženo in se zopet sprijazni z njo.

V tej povesti v vezanej besedi se nabajajo sledeči granesi:

Verz 172: Nû sach er wâ gegen im schein,
Ein hûs geheizen Tulmein (Dulmein),
der wirt der herzoge Imâin.

Verz 622: Dô der tac vol erschein,
dô ritten si ûf Tuimein (Dulmein).
si hiez der herzoge Imâin
grôze willekomen sin.**)

Tukaj pripoveduje Hartmann, kako je Erec zasledoval viteza, ki ga je bil premagal, kako mu je ta

**) Erec, eine Erzählung von Hartman von Aue Ausgabe von Haupt, Leipzig 1839.—

ležeči? — handžarom, mečem i nožem kažejo Turčinu, da so še vedno oni stari, nepremagljivi. Crnogorci, da „gdje udari, zdravo neostaje“, da so vredni nasledniki njihovih očetov, dedov i pradedov, koji so marsikateremu dušmaninu Turčinu posvetili z večno lučjo i ga poslali tija, kjer muh nij' k — Alahu i njegovemu proroku Mohamedu! „Oštrim gvozdjem, prahom i slovom pokazat ćemo, da junačko još nosimo ime; sada nejma pjesme, gusle ostavimo!“

Cim proleće svane, ako Bog i sreća dađe, savi-tiče Srbija u visinu zastavu sa natpisom: Rat s Tur-cina! — piše neki Serb iz glavnega mesta serbskega — Belgrada; maščevati hočemo sedaj turško zmago „na polju Kosovu“, ranjki Miloš i Mihajl bosta nam zvezdi, koji nas bosti vodili! Mihajl, Miloš, sveti imeni, se zlatimi črkami zapisani v našo zgodovino! vajin duh nas sedaj probuja, nas kliče, nas navdušuje za sveto stvar, vajine krepke roke vzdigujejo v naših mislih pogumno barjak serbski, spomin na vas nam nado-meščuje boječega mladiča Milana, koji nij pravi Serb! Zaradi tega pa tudi uživa spoštovanje i slavo od serbskega ljudstva po zaslugi: svedok bil sem tukaj one nedelje, ko je bila njegova poroka z Natalijo; po čas-nikih se je upilo i širokoustilo o velikanskem i neiz-mernem navdučenju, s kojim bil je pozdravljen „knjaz“ od prostega ljudstva (seljakov); a jaz (akopram sem se hotel, kakor neverni Tomaž, sam prepričati v vsa-em kotiči še celo o malenkostih, tičočih se onega dne) nijsem zapazil niti odstotkov po časnikih popi-sanega entuzijazma; le otroci, kakor povsod, kricali so na vse grlo, da so me hoteli oglušiti, — odrasčeni so pa većinoma molčali i veliko gledalcev bilo je še celo pokritih, ko se je peljal mimo knez. Splošno menenje i govorenje na Serbskem zadevajoče kneževu ljubezen do našega naroda, je to: kako je mogoče, da človek ljubi mater, koja ga nij odgojila i kako je mogoče, da naš knez ljubi serbski narod, ko nij sesal serbskega mleka, ko nij bil odgojen na Serbskem, timveč na Francoskem? Nij čudo, da vlada sedaj enako mišljenje mej Serbi tudi o kneginji Nataliji! — Ob kratkem: akopram je uže sedem let prošlo, vendar usmerčen Mihajl živi še vedno v duhu i spominu mej serbskim narodom i veliko rajše bi pogrešali Milana, nego — Mihajla! Tako sodi — „Serb!“

V Rumuniji se vrlo kuha, kakor poročajo vesti od tam: danj (tribut) 60.000 cekinov so Turčinu od-tegnoli i odpovedali, orožja se pridno nakupujejo; najbrže od Nemcev onih 200.000 pušek chassepots, koje so Nemci l. 1870. Francozom uzimali, za denar se tudi dobro oskrbujejo: vse kaže, da Rumunija neće držati križem rok!

Inteligentnih Bolgarov je veliko zaprtih zarad sumljivosti, nekateri prav nedolžni; vse to ne reši več Turka zažuganega mu platila: Bolgari vzdihujejo po osobnej i narodnej svobodi; megla, katera je do sedaj Bolgarijo pokrivala, se vzdiguje i razgublja se dan na dan bolj; istiniti Bolgar čuje plakanje i zdi-hovanje umirajočih i trpečih svojih bratov! Bolgari hočejo sedaj dokončati to, kar je Hadži-Dimiter z drugovi svojimi začel, dognati hočejo do krajnosti delo, koje je on začel, priboriti si hočejo svobodo, „ono svobodo, za koje je njihov Hadži-Dimiter i tovarši prelił svojo krv; od njih je sedaj zavisno, da dovriše, ako hočejo enkrat izreči svete besede: „Mi smo svobodni, mi smo ljudje, mi smo Bolgari i ponašamo se z ime-nom svojim „Bolgarin“. Došlo je vreme, da zmagajo, da se otresejo zarujavelih turških krutih spon, katere

ušel v grad Tulmein in kako ga je njegov gospodar vojvoda Imāin prijazno sprejel in ga pogostil.

Hartman je predela ta svoj roman po Francoskem izvorniku; Li Contes d'Erec, li fil Lac, katerega je spisal Crestien di Troies (živel med 1150—1210*). A v izvorniku se ne nahajata imeni Imāin in Tulmein. Res je, da pravi rokopis, katerega je Hartmann para-bil, še nij znan**, pa vendar je gotovo, da je Hart-mann Crestienovo povest nekoliko po svoje predelal, zlasti kar se psiholoških motivacij tiče. Tudi dru-ga lastna imena se nahajajo pri Hartmannu, o kate-rih nij sledu pri Crestienu. Zatorej je zmerom še mogoče, da se Hartmanov Imāin in Tulmein na nek-aj resničnega opira. Bartsch***) meni sicer, da sta obe imeni nastali le iz pomote, da ja je Hart-mann iz Crestienove besede „domaine“ skoval. A to je neverjetno in že zaradi tega nemogoče, ker ta beseda se nahaja pri Crestienu v verzih 1347 in 6200 a ne blizo onega mesta, kjer Hartmann Imāin in Tul-mein rabi.

Torej je še zmerom lahko mogoče, da je Hart-mann res na naš Tolmin mislił, da je tedaj res gost patrijarhov Gottfrieda in Pilgrima bil, morda kot po-tujoč pevec, ali na svojem potovanju v ali iz križanske vojske. Iz Suffemberga je morda sam jezdił v Tolmin in to je po tem na Erecu prenesel. Vsakako pa je Hartmannovo bivanje v Tolminu verjetneje, nego Dan-tejevo. G.

*)Holland, Crestien von Troies, pg. 1—33.

**) Gervinus, o. c. pg. 558.

***) Karl Bartsch, Ueber Christians von Troies und Hartmanns von Aue Erec und Enide, Pfeiffers Germania VII, pg. 142 & 183.

so je sužile več od 450 let; v ta namen si kličejo vzajemno:

„Hajdite, mili bratija, napred za našeto sveto i pravo delo; hajdite, da istrebijme zloto i da očistijme našata zemlja s ogonj i nož ot strašnoto turško var-varstvo! Napred!“

Kakor je tedaj iz vsega razvidno, bode velikan-sko „Kolo“ se plesalo sponadi na balkanskem polu-ostrovu: veletoki krvi bodo se zivali v černo i kako drugo morje, v blag namen — za svobodo; marsika-tera žrtva bode padla, a — finis coronat opus! Bože mili, pomoz! nesrečnim našim bratom!

Politični pregled.

V Gorici 24. febr. 1876.

Uganili smo, ko smo pred 1 mesecem pi-sali, da skofje bodo protestovali proti klosterski postavi; dotični protest so podpisali vsi škofije in tudi ustavoveren dunajski nadškof Kutschker. Vse kaže, da se bode škofom posrečilo odstraniti to postavo, ker ministerstvo je sklenilo, da liberalne te postave ne predloži cesarju v potr-jenje. Ustavoverci bodo sicer godernjali čez ustavoverno ministerstvo, a kaj pomaga, ker to ministerstvo je zadnja zaslonba ustavoverne stranke, katera ga mora vzdržati, naj stane, kar hoče. 18. t. m. volile so se v drž. zboru de-legacije, to je v gosp. zbornici.

Minister Lasser je bil 17. t. m. zopet po zboljenji prvokrat v drž. zboru, in je predložil postavo, po kateri naj se dovoli 700.000 gl. za stradajoče v Galiciji. V eni zadnjih sej drž. zbora govoril je tudi poslanec trž. okolice Na-bergoj in protestoval proti temu, da okolica mora plačevati tako visoko užitnino, kakor mesto Trst ter predlagal, naj se okolica glede mesnega davka vrstí mej kmetske občine, t. j. v 3. razred. Njegov predlog je bil sprejet. V seji 19. t. m. je bila sklen-jena postava zarad obrokov za pritožbe proti odlokom finančne uprave; govorila sta mej dru-gimi Pfeifer in Vitezič za daljši obrok, a ob-veljal je obrok 30 dnevov. Poslanec Fux je zbornici predlagal resolucijo do vlade, naj zmanj-ša vojsko. Mestu Gradcu je drž. zbor dovolil stroške za policijsko direkcijo in liberalni Gis-kra je pri tej priliki rekel, da je treba dosti in dobre policije. Državni zbor bode menda še ta teden jenjal zborovati, ker 7. prih. meseca zač-nejo zborovati dež. zbori.

Ogrski ministri pridejo ta teden na Dunaj, da se posvetujejo z našimi ministri o banknem vprašanju in sploh o ponovljenji pogodbe od l. 1867. Zarad te pogodbe bodo še prav hudi prepiri; ogrski ministri nočejo odstopiti od pre-napetih tirjatev in ker Ogrí zdaj vladajo v Av-striji, se bodo morali vdati ustavoverci in njih ministri na milost in nemilost.

Sliši se, da se hočejo zediniti vsi klubi u-stavovercev v enega samega, da bodo po tem bolj kompaktno postopali proti ogrskim tirjat-vam. Vsa ta zadeva pa je tako zmedena, da grof Taaffe nekda noče prevzeti ministerstva in da sploh tudi opozicija podpira sedajno mini-sterstvo, da se ono pobota z Ogrí po principu: kedor je zabredel, naj se zopet izkoplje, ali pa popolnoma vtomi. Gotovo je torej, da bo to ministerstvo še ostalo nekoliko časa in da bodo morali ustavoverci sami srebati vrelo juho ogrsko.

Na Českem se vršijo zdaj sopet volitve za dež. zbor; Staročehi so zmagali pri vseh dose-daj znanih volitvah; le kraljedvorski okraj so zgubili na ustavoverce, vsled česar ustavoverni listi strašno jubilirajo. Dosti nijso dobili, a vendar je žalostna ta zguba, ki je najbrže nastala zarad needinosti mej Staro- in Mladočehi.

Sultan je sprejel Andrassijeve reforme in je uže imenoval komisiji, kateri jih imate izvesti. A vse to je sama komedija, Andrassy sam je menda prepričan, da Porta nij zmožna izpeljati onih reform in to vedó tudi ustaši, katerih vo-dje so uže izrekli, da se ne vdajo tem reformam in da hočejo naprej bojevati se do zadnjega moža. Andrassy pa hoče vendar svojim reformam dati neko veljavo in vse kaže, da bo ojstro zahteval od ustašev, da se podvržejo sopet Sultanu. — Vsled tega je bil nekda poklican Rodič na Du-

naj in na avstrijskih mejah je vojaško poveljstvo pomnožilo kordon ter poostrilo povelje glede prelazka ustašev. Če namreč kak ustaš, bodisi avstrijski ali drugi državljan, pride v Dalmacijo, ne sme se več vrniti v Hercegovino in prav isto povelje velja tudi gledé Bosne. Nij mogoče so-diti, če bo Andrassy ostal samo pri teh name-rah, ali pa bode celo interveniral z vojaško močjo v Bosni in Hercegovini na korist Turčinu. Dokler je Andrassy na krmilu je vse to mogoče, kajti Ogrí se boje pridobitev na slovanskem jugu. Vendar pa je mogoče, da Andrassy pade in da Avstrija začne bolj pametno politiko; pri dvoru nekda piha Andrassijevi politiki nasproten veter. Če bi pa v resnici Ogrí hoteli aktivno pomagati bratom Turkom, bo to le njih škoda, kajti Ru-sija ne bode k temu držala križem rok in tudi Črnogora in Srbija se bosti kaj mešale; v ori-jentu in pri domačih Slovanih pa bi tako postopanje vzbudilo največo nevoljo. Tudi to se sliši, da Avstrija hoče vse v Avstrijo pribegle družine hercegovinske in bosniške primorati, da se vrnejo domov v turški jarem, kar pa vendar nij ver-jetno. Gotovo je, da Avstrija dela v Dalmaciji velike vojskine priprave, iz česar se da sklepati, da na spomlad bode naša vojska marširala v Hercegovino in to proti Andrassijevi volji, in na nasvet vojne stranke. Rodič se menda na Dunaji nij menil samo z Andrassijem, ampak tudi z drugimi osebami, ki so več nego on in katere želé, da bi Avstrija postala močna in u-plivna na slovanskem jugu.

Turki v Bosni se pripravljajo na skrajni boj; ne Turki, ne ustaši nijso zadovoljni z re-formami, torej se bode morala reč vendar z mečem dognati.

Srbska in Črnogora sti popolnoma priprav-ljeni na boj in imate tudi uže potrebnega denara. Rуска jih nekda podpira. Bojev pa v zadnjem času nij bilo posebnih ne v Hercegovini, ne v Bosni; vendar pa se ustašev število močno množi in tudi Italijanov dohaja mnogo, dasiravno jih Avstrija vstavlja in zapira.

Na Francoskem se še zmerom vrše volitve; republikanci bodo imeli v prih. senatu in v na-rodni skupčini ogromno večino; mej drugimi je bil Gambetta voljen v 4 okrajih.

Španski kralj podal se je k armadi; nje-gova vojska zmaguje in je oni dan Karliste pre-gnala iz glavne njih trdnjave Estella.

Razne vesti.

Goriško starešinstvo razpisalo je službo mest-nega tajuika, z letno plačo 1400 gld., osebno doklado 200 gld. in 100/0 petletnicami; kompetenti morajo dokazati juridične študije, znanost italijanskega in nemškega in samo če mogoče tudi slovenskega je zika. — Čudno je uže to, da naši mestni očetje so sploh vtaknili slovensčino kot rep v ta razpis in da so razpisali to službo. Temu se čudi tudi list „Il Goriziano“, ki v zadnji številki prav dobro slika prista-nost magistrata in vsegamogočnost nekaterih oseb, ki delajo tudi nepotrebne in prevelike stroške, samo da njih projekti obveljajo in ki so napravili iz mestnih služeb in podvzetij same „sinekure“ za neko bažo ljudi. Tudi sedajnega izžrebanega župana ošteva prav dobro omenjeni list in prav ima, kajti župan goriški mora biti mož, ki je nepristranski in zna varovati svojo popolno neodvisnost.

„L' Isonzo“ in „Goriziano“, katera oba lista ho-četa zastopati liberalno ital. stranko, sta si močno v laséh, a Goriziano si bo kmalo pridobil več simpatij, nego jih ima „Isonzo“, kateremu pravi „G.“ organ muicipija. Pri prihodnjih volitvah, ki bodo najbrže prih. mesec, bode huda borba in vse druge stranke se bodo menda zarotile proti Isončevcem, ali stranki kavarne pri treh kronah, katera zdaj nosi zvonec. — Prav je v resnici, da se sopet kaj predrugači v mest-nem zastopu in da se nekaterim tičkom pristrizejo peruti.

Fr. Krežma, slavni 13 letni violinist, kateri se je zadnje čase z najsijajnim uspehom produciral v glavnih mestih lepe Italije, leži zdaj, kakor poročá „Fanfulla“, na smrt bolan v Rimu.

Slavčeva oüborova seja bo, kakor je bilo že naznanjeno, v ponedlek 28. feb. ob 11. uri v goriški čitalnici.

Postne pridige. — V stolnej cerkvi bo imel le-tos navadne dni ob navadnej uri postne pridige čast. P., frančiškau v italijanskem jeziku.

V cerkvi sv. Ignacija čast. P. Kos ob nedeljah o pol ednajstih v n. e. m. š. k. m. vis. čast. g. fajmošter monsig. J. Kumar vsak petek, in čast. g. Fr. Vidic vsako nedeljo ob 6. uri zjutraj v slovenskem jeziku.

Skušnje v centralnem semenišči za prvo polletje tekočega šolskega leta 1876 bodo naslednje dni: 13. marcija: cerkveno pravo, 14. morala, 15. novi zakon, 17. teologija fund., 18. pastirstvo, 20. cerkvena, zgodovina, 21. dogmatika, 22. stari zakon.

Vabilo.— V sezanski čitalnici bode dne 27. februarija 1876 veselica z deklamacijo, petjem, glasbo, plesom in igro: „V Ljubljano je dajmo.“ Začetek ob 7 1/2 uri zvečer. Vstopnina 60 s. za osebo. K tej veselici uljudno vabi. **ODBOR.**

Iz bovške doline 21. februarija. V zadnji Soči je bilo omenjeno, da bi se zavoljo sile snega lahko v teh stermih krajih kaka nesreča primerila, kar se je žalibog, kakor pravijo, o dveh krajih pretakli tedden prigodilo: Pod Predelom je plaz po cesti gredočega nekega moža pobrisal, ga v globoko grapo odnesel ter zasul in ne ve se, kedaj ga bodo našli; v kraju soške kuracije je plaz iz visokega hriba priderl, neki blev, 1 moža, 2 kravi, 12 koza in 30 ovac odnesel in zadušil, kakor se tukaj govoriti sliši.

Iz Črnič: 20. februarija je napravila tukajšnja čitalnica besedo. Pri veselici se je deklamiralo, pelo in predstavljalo igro „domači prepir.“ Vse je teklo prav izverstno, posebno se je pa odlikoval pri igri Janez Pinjatar-jev, akopram: še novinec na odru kakor tudi vsi drugi, kateri so privrati stopili na oder, ki je posvečen omiki i napredku slovenskega naroda.

Kaj mično je deklamovala gospodična Viktorija Leban-ova „povodnega moža“ tako, da skoro nij mogla boljše. Le tako napredujte hrabri Čerčanje, in častno bo vaše mesto mej slovenskimi rodoljubi. Dokler boš imela ti mila slovenska domovina tako zveste i hrabre sinove, kakor je naša mladina, ne bodeš propala!

Po besedi smo se nekoliko zasukali, kar se prav za prav spodobi sedaj v pustu. Imeli smo kaj izverstno godbo, bili smo vsi židane volje.

Strašanski požar. V Vidmu je zgorela krasna mestna palača najljepši in najstarejši kinč tega starega furlanskega glavnega mesta. Sezidana je bila v najlepšem benečanskem stilu, večinoma iz marmorja. — Uzrok požara je bil nekda gaz; ena gazna cev je počila in napolnila podstreho z gazom in ko je nek mestni sluga prišel z lučijo v gazom napolnjen kraj, eksplodiralo je in v hipu je bila vsa palača v ognju. Škoda se računi na več 100.000 frankov; palača je bila sicer zavarovana, a premalo in ker se bo precej začela zidati z nova, se bode primanjkljaj pokrtil z darovi, kateri uže obilno dohajajo.

Plesi na Goriškem so letos prav pogostni; v nedeljo pa je število veselice doseglo vrhunec; čez 30 plesov je bilo napovedanih v raznih čitalnicah in drugih javnih in društvenih lokalih na Goriškem. Veča mizerija, več plešemo, da jo pozabimo. Goriška čitalnica pa letos v resnici zvonec nosi; tako polnih soban in lepih veselice nij nikder drugod. V soboto pri zadnji veselici se bo vse trlo in za povabilne liste prositi vse, kar se rado dobro ima.

Goriške dame so napravile včeraj ples za goriške uboge, kateri je bil prav slabo obiskan in je menda prav malo, en par stotakov, prinesel goriškim revežem, mej tem ko je enaki ples v Trstu vrgel nič manj nego 13000 gold. brez odbitih stroškov.

Grof Chambord je bil pred 8 dnevi v največem snegu in mrazu na lovu na gorah okoli Ravnice; visoki gospod je v družbi svojega lastnega spremstva in nekaterih goriških aristokratov cel dan lovil in postreljal prav mnogo divjih golobov in se je še le zvečer vrnil v Gorico. — Ker je jako radodaren in prijazen, ga nekda Ravničani še prav dostikrat želé v ondotne kraje. Ravničani pravijo, da je grof Chambord tak izvrsten strelec, da še nikoli nijso videli takega v svojih gorah; v največi megli in na vsako daljavo je skoro vse zadel.

Poslanica.

V SOLKANU 20. feb. Gospodine veliki posestnik! V Vaši zadnji poslanici pravite, da ste pričakovali na Vaše poslano ves drugačen odgovor, a ne tak „napad“ meritorično brez vse veljave.

K temu Vam ne opazim drugega, nego to, da ta „napad“, „kakor ga Vi že imenujete“, ni drugega, nego refleksija nam poslanih pušic — je naraven odmev tistega refraina, katerega ste nam prepevali v Vaši poslanici. — Kar pa glede podpisa od nas tirja-

te, mislim, da, če se Vam nepotrebno zdise podpisati—nam še manje; kajti presmešno bi bilo, da napa-date in zbadate „javne opravitelje“ v Solkanu, pa še ne poznate, kateri so. V tem slučaju jako enaki bi bili onemu ptiču, ki je pred mnogo leti nekde prepeval: „Pasji lump je sior dottor i.t.d.“, a tega gospoda poznal nij.

Ker je naš „napad“ tedaj „meritorično“ brez vse veljave,—ter, da ostane Vaše poslano pa pred svetom kategorične veljave, tako zadostite odločni tirjati v naši zadnji poslanici. Zagotavljam Vas v imenu vseh napadenih, da tudi mi bomo potem svojo obljubo natančno izpolnili; kajti:

Peščica „javnih opraviteljev“ je nas,
Ki neprestrašeno povzdiguje svoj glas,
Ki pripravljena je dati odgovor še le—
Ko vel'ki posestnik podpiše pravo ime.

Toraj, korajža velja! gospodine dragi—zato:
Polži! polži! pokaži svoje roge,
Ce ne stró te smetljajev noge.

Eden v imenu vseh napadenih.

IZ St. MAVRA (Opazka). „Soča“ pravi v številki 6 na prvi strani med drugim tudi to, da ne bo pravega napredka v vinoreji, dokler ne bodo kmetje goriškega glavarstva sami vneti za napredek zboljševali svojih vin, kakor so Dornberčani že začeli. Jaz pa pravim, ne sami Dornberčani so že začeli, temuč tudi Brici ne le zboljšujejo timveč pravilno napravljajo vino in pravilno sadijo vinograde že več let vsepo navodu slavnega ravnateljstva kmetijskega slovenskega oddelka in vinorejskega društva, ki jako verlo napreduje, če tudi le na tihem. Je vstani Dornberško vinorejsko društvo pokazati rizling, ki ga je samo pridelalo v pravilnem vinogradu, kakor Brisko?

Dalje pravi, da bi naša majhna dežela obogate-la, ako bi se posestnikom okoli Gorice h kratki posrečilo izverstna vina napravljati. Jaz pa pristavljam: Ne treba, da se še le posreči, je že reč dognana, o vspehu smo Brici gotovi. Vina imamo vže tako pravilno in izverstno napravljena, da nam strokovnjaki zagotavljajo, da zaslužijo veliko večjo prednost memo najboljših inostranskih vin.

Toraj naj blagovoli mnogocenjena „Soča“ nam preskerbeti pot, kako in kam bi zamogli taka vina prodajati, za kar ji bomo neizrečeno hvaležni. Vede-ti je treba, da taka vina domačim kupcem ne dopa-dajo in še toliko ne obečajo za-nje, kakor za navad-na. Ce bi vedel, da bi stvari kaj koristil in bi „So-či“ bilo drago, bi v teku časa še kaj čerhnil o tej stvari *).

*) Nam bo ljubo.

.Ured.

Oznanilo.

Vodstvo goriške zastavljavnice, ustanovljene po grofu Jožefu Thurn-u, naznanja, da se bodo prodajale na javni dražbi dne 9. marcija 1876 in po tem iste še ne rešene zastave, ki so bile IV. četrt leta 1874 (to je: meseca oktobra, novembra in decembra 1874) zastavljene.

V Gorici dne 10. februarija 1876.

APNENICA

v Solkanu,

napravljena po najnovejši sistemi, v kateri podpisani žgè najfineje apno (vsakih 24 ur 13000 Kilogramov) bode začela delati s 1. marcijem t. l. Zraven velike dobrote apna na nov način narejenega je tudi cena tako nizka, da zamorem konkurirati na vsako stran. —

Pri apnenici v Solkanu stane 100 Kilogr. 80 Sold.

v Gorici v mestu 92 „
na postaji v Gorici 94 „

Naročila, katere naj se blagovolijo pošiljati zmerom 12 dni pred potrebo, pošiljajo naj se lastniku

Janezu Marušiču

zidarskemu mojstru in posestniku v Solkanu pri Gorici

Listnica upravnništva.

Gosp. A. Vol. v Komnu. Prejeli 6.50 na račun Soče. Od leta 1874 ste bili dolžni gl. 2.30 Naročnina Soče in Kmet. znaša za leto 1875 6.60; torej prosimo še gl. 2.30. G. Ovsch. Ternovo. Prejeli gl. 4.60 za 1876; pa prosimo še gl. 1.20 za 1875. G. J. Ipavec v sv. Križu. Ne zamerite, je bila pomota, mislili smo, da uam g. Č. piše o kakem drugem, kajti Vaš znesek je bil v računu pod drugim imenom (glej št. 48. Soče od l. 1875) in ker g. Č. najbrže nij bral Soče lanske leto, zato je poprašal. G. Šinkavec. Prejeli poslanico, katere pa ne razumimo in Vas torej prosimo, da se osebno potrudite k nam, če jo hočete čitati v Soči, kajti mogoče je tudi, da nas hoče kak „dober prijatelj“ mistificirati. — G. Kastelic v Materiji. Prejeli 12 gl. 6 gl. 60 kr. za l. l. in gl. 5.40 na nov račun.

Oznanilo.

Rasatti-jeva prodajal-nica je preložena v Küh-nel-ovo hišo na trg na-sproti škofijske palače.

Svilorejci!

Kakor v preteklih letih, pre-skrbljujem tudi letos popolnoma zdravo svilodno seme, domače in japonsko. Cena je po 6, 5 in 2 gl. unca, kakor je seme različno vzgojeno.

FRANCE pl. GIRONCOLI.

Karol Zanetti

Kašelj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gl. škatlja.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo doz-daj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripo-moček proti zagerljenosti, notranjem kataru, prs-nem prehlajenji, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konji (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržnje konje dolgo časa pri moči.
Ena steklenica stane f l. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti bolesti zobov. Najhujša in neprejeljiva bo-lečina jenja precej, če se eno kapljo tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edna zaloga vsakovrstnih mineral-skih vodà in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetok.—Prava Mag-nezija angleška Henry-Kroglice Blancard in Val let.—Zobna zmes Pfeffermanova. Popp, Suin de Buotemart.—Arabska Revalenta v prahu in testu — Prah za olajšanje prebavanja dr Gölis-ov.—Pastilje Vichy Bilin, George. Milo iz zelis č Bor-chard-ovo. Glicerina Hofman.—Mesi ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škofije.

Lekarnica v Gorici k črnemu medvedu (orso nero).

Lekarnica v Trstu in Porcu